

Vejledning om EU's sanktioner mod Rusland om offentlige kontrakter

Hvad skal ordregivere være opmærksomme på ved offentlige kontrakter?

Juli 2023

Vejledning om EU's sanktioner mod Rusland om offentlige kontrakter

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-803-2

Vejledningen er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Juli 2023

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning.....	4
1.1 Introduktion	4
1.2 Vejledningens definitioner.....	5
1.3 Hjælp og vejledning.....	5
Kapitel 2	6
Sanktionerede offentlige kontakter.....	6
2.1 Indledning.....	6
2.2 Hvilke økonomiske aktører er omfattet af forbuddet?	8
Kapitel 3	11
Undtagelser til forbuddet.....	11
3.1 Indledning.....	11
3.2 Proces for meddelelse af tilladelse.....	12
Kapitel 4	14
Opmærksomhedspunkter ved tildeling af kontrakter	14
4.1 Indledning.....	14
4.2 Udelukkelse af sanktionerede tilbudsgivere fra udbudsproceduren.....	14
4.3 Indhentelse af dokumentation for, at den økonomiske aktør ikke er omfattet af sanktionerne.....	15
4.4 Udskiftning af sanktionerede underleverandører og støttende enheder	17
Kapitel 5	19
Opmærksomhedspunkter i forhold til eksisterende kontrakter	19
5.1 Indledning.....	19
5.2 Pligt til at ophæve en kontrakt.....	19
5.3 Udskiftning af sanktionerede underleverandører	20
5.4 Dokumentation for ikke at være omfattet af sanktionerne	20
Kapitel 6	21
Håndhævelse af sanktionerne.....	21
6.1 Indledning.....	21
6.2 Strafferetligt ansvar	21
6.3 Indbringelse af klager for Klagenævnet for Udbud	21
6.4 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rolle.....	22
Bilag 1	23
Eksempel på skabelon til tro og love-erklæring	23

Kapitel 1

Indledning

1.1 Introduktion

EU har siden Ruslands invasion af Ukraine vedtaget en række sanktioner mod Rusland. Den 9. april 2022 trådte der bl.a. en række sanktioner i kraft, som vedrører offentlige kontrakter.¹ Disse sanktioner forbyder tildeling af offentlige kontrakter til leverandører fra eller med forbindelse til Rusland. Forbuddet omfatter også videreførelse af eksisterende kontrakter med sådanne leverandører.²

I Danmark er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udpeget til national kompetent myndighed for håndhævelsen af EU's sanktioner vedrørende offentlige kontrakter. Det er således Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der skal træffe afgørelse om, hvorvidt en ordregiver kan benytte en af de få undtagelser til sanktionerne. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan endvidere håndhæve overtrædelser af sanktionerne ved at indbringe sager for Klagenævnet for Udbud, anlægge sager ved domstolene eller foretage politianmeldelser.

Formålet med denne vejledning er at hjælpe offentlige ordregivere med at håndtere situationer, der omfatter russiske leverandører mv., i overensstemmelse med reglerne.

Det skal bemærkes, at denne vejledning omfatter specifikt sanktionerne vedrørende offentlige kontrakter³ og ikke EU's øvrige sanktioner mod Rusland.

Denne vejledning er opdelt i følgende kapitler:

Kapitel 2 behandler selve forbuddet mod tildeling af offentlige kontrakter til russiske leverandører, mv.

Kapitel 3 behandler undtagelser til forbuddet samt processen for at anmode om tilladelse til kontraktindgåelsen.

Kapitel 4 gennemgår nogle forhold, som ordregivere skal være opmærksomme på i forhold til overholdelse af sanktioner ved tildeling af nye offentlige kontrakter.

Kapitel 5 behandler opmærksomhedspunkter i forhold til overholdelsen af sanktioner for eksisterende offentlige kontrakter.

¹ Sanktionerne er indført ved forordning (EU) 2022/576 af 8. april 2022, som ændrer forordningen (EU) 833/2014 af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine. Sanktionerne vedr. offentlige kontrakter fremgår af forordningens artikel 5k.

² Forbud mod videreførelse af eksisterende kontrakter trådte i kraft den 10. oktober 2022.

³ Jf. forordningen (EU) 833/2014 af 31. juli 2014, som ændret, artikel 5k.

Kapitel 6 behandler reglerne for håndhævelse af sanktionerne og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rolle i forbindelse hermed.

1.2 Vejledningens definitioner

Ved en offentlig kontrakt i denne vejledning forstås en gensidigt bebyrdende kontrakt, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivere, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser.⁴

Når der i vejledningen i øvrigt henvises til "kontrakter", dækker det i udbudsretlig forstand kontrakter såvel som rammeaftaler, ligesom koncessionsaftaler også er dækket af begrebet.

Ved ordregivere i denne vejledning skal forstås statslige, regionale og kommunale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder og et eller flere af disse organer.⁵ Derudover falder ordregivende enheder, som defineret i forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 4 og i koncessionsvirksomhedsdirektivets artikel 7, også ind under begrebet "ordregiver" i denne vejledning.

Når vejledningen henviser til "sanktionsforordningen", henvises der til forordning (EU) 2022/576 af 8. april 2022, som ændrer forordning (EU) 833/2014 af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine. Det er denne forordning, som indeholder EU's sanktioner vedrørende bl.a. offentlige kontrakter.

1.3 Hjælp og vejledning

Er der emner eller spørgsmål, der ikke findes svar på i denne vejledning, kan der findes yderligere hjælp i *EU-Kommissionens spørgsmål og svar om sanktionerne*⁶. EU-Kommissionen har på baggrund af spørgsmål fra medlemsstaterne udarbejdet 48 spørgsmål og svar om sanktioner vedrørende offentlige kontrakter.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er som kompetent myndighed ansvarlig for at vejlede om sanktioner om offentlige kontrakter. Styrelsen kan kontaktes via en sikker e-mail på sanktioner@kfst.dk.

⁴ En offentlig kontrakt er defineret efter udbudslovens § 24, nr. 24.

⁵ Jf. definitionen af "ordregiver" i udbudslovens § 24, nr. 28.

⁶ EU-Kommissionens spørgsmål og svar vedrørende sanktioner om offentlige kontrakter fremgår af dokumentet "Commission Consolidated FAQs on the implementation of Council Regulation No 833/2014 and Council Regulation No 269/2014", s. 296 ff., som kan findes her: https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine/frequently-asked-questions-sanctions-against-russia_en.

Kapitel 2

Sanktionerede offentlige kontakter

2.1 Indledning

EU's sanktioner mod Rusland forbyder tildeling til og videreførelse af offentlige kontrakter med russiske aktører. En ordregiver er således som det helt klare udgangspunkt afskåret fra at tildele en offentlig kontrakt til en økonomisk aktør, som er omfattet af forbuddet. Det er også forbudt at opretholde en kontrakt med en sanktioneret aktør. Kun i helt særlige tilfælde, er det muligt at opnå en undtagelse til forbuddet, hvilket gennemgås i kapitel 3 nedenfor.

Sanktionerne omfatter alle offentlige kontrakter med en værdi over EU's tærskelværdier, som er omfattet af udbudsdirektiverne. Det gælder kontrakter omfattet af udbudslovens afsnit II og III, forsyningsvirksomhedsdirektivet,⁷ koncessionsdirektivet⁸ samt forsvars- og sikkerhedsdirektivet⁹.

Kontrakter under EU's tærskelværdier er derimod ikke omfattet af sanktionerne.

Derudover omfatter sanktionerne også visse kontrakter, som er undtaget fra udbudsloven og udbudsdirektiverne.

Boks 2.1 Undtagne kontrakter, omfattet af sanktioner

Visse kontrakter, som er undtaget fra udbudsloven og udbudsdirektiverne, er omfattet af sanktionerne på trods heraf. Disse kontrakter skal således ikke følge udbudslovens eller udbudsdirektivernes regler. Ordregiver skal for sådanne kontrakter også sikre, at kontrakten ikke tildeles til en sanktioneret leverandør.

Følgende kontrakter er undtaget fra udbudslovens udbudspligt, men er fortsat omfattet af sanktionerne:

- » Kontrakter mv. vedrørende forsyningsvirksomheder, jf. udbudslovens § 18, stk. 2.
- » Kontrakter mv. vedrørende elektronisk kommunikation, jf. udbudslovens § 19.
- » Kontrakter om indkøb, udvikling, produktion eller samproduktion af programmateriale, der er beregnet til medietjenester, jf. udbudslovens § 21, nr. 2.
- » Kontrakter om voldgifts- og mæglingstjenesteydelser, jf. udbudslovens § 21, nr. 3.
- » Kontrakter om visse juridiske tjenesteydelser, som fx juridisk repræsentation ved en advokat, jf. udbudslovens § 21, nr. 4.
- » Kontrakter om finansielle tjenesteydelser, jf. udbudslovens § 21, nr. 5.
- » Kontrakter om lån, jf. udbudslovens § 21, nr. 6.
- » Kontrakter om civilforsvar, beredskabstjenester, mv. jf. udbudslovens § 21, nr. 8.
- » Kontrakter om personbefordring med jernbane eller metro, jf. udbudslovens § 21, nr. 9.
- » Kontrakter om politiske kampagnetjenester, jf. udbudslovens § 21, nr. 10.

⁷ Direktiv 2014/25/EU.

⁸ Direktiv 2014/23/EU.

⁹ Direktiv 2009/81/EF.

Derudover finder sanktioner anvendelse for følgende koncessioner, som undtaget fra koncessionsvirksomhedsdirektivet:

- » Tjenesteydelseskoncessioner, der tildeles en ordregivende myndighed m.fl. på grundlag af en eksklusiv rettighed, jf. direktivet artikel 10, stk. 1.
- » Koncessioner, som vedrører lufttrafiktjenester på grundlag af en licens efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008, eller koncessioner, som vedrører offentlig personbefordring efter forordning (EF) nr. 1370/2007, jf. direktivet artikel 10, stk. 3.
- » Visse koncessioner på forsvars- og sikkerhedsområdet, som fx koncessioner, som tildeles af en regering til et andet lands regering, jf. direktivet artikel 10, stk. 6, litra a-e.
- » Tjenesteydelseskoncessioner på særlige områder, som fx erhvervelse eller leje af jord, eksisterende bygninger eller fast ejendom mv., jf. direktivets artikel 10, stk. 8.
- » Tjenesteydelseskoncessioner for lotteritjenester tildelt på grundlag af en eksklusiv rettighed, jf. direktivet artikel 10, stk. 9.
- » Koncessioner med henblik på udøvelse af aktiviteter i et tredjeland, jf. direktivet artikel 10, stk. 10.
- » Koncessioner inden for elektronisk kommunikation, jf. direktivets artikel 11.
- » Koncessioner på vandområdet, jf. direktivets artikel 12.
- » Koncessioner, der tildeles en tilknyttet virksomhed, jf. direktivets artikel 13.
- » Koncessioner, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture, jf. direktivets artikel 14.

Sanktionerne finder desuden anvendelse for følgende kontrakter, som er undtaget fra forsyningsvirksomhedsdirektivet:

- » Kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand, jf. direktivets artikel 18.
- » Kontrakter vedrørende visse tjenesteydelseskontrakter, som fx voldgifts- og mæglingstjenesteydelser, juridisk rådgivning, finansielle tjenesteydelser mv., jf. direktivet artikel 21, litra b-e og g-j.¹⁰
- » Kontrakter, der tildeles en tilknyttet virksomhed, jf. direktivets artikel 29.
- » Kontrakter, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture, jf. direktivets artikel 30.

Endelig omfatter sanktionerne følgende kontrakter, som er undtaget fra forsvars- og sikkerhedsdirektivet:

- » Kontrakter, som kræver hemmeligholdelse, jf. direktivets artikel 13, litra a.
- » Kontrakter med henblik på efterretningsvirksomhed, jf. direktivets artikel 13, litra b.
- » Kontrakter, tildelt som led i et samarbejdsprogram baseret på forskning og udvikling, jf. direktivets artikel 13, litra c.
- » Kontrakter, der indgås i tredjelande med henblik på civile indkøb, jf. direktivets artikel 13, litra d.
- » Kontrakter, som en regering tildeler et andet lands regering, jf. direktivets artikel 13, litra f.
- » Kontrakter om voldgifts- og mæglingstjenesteydelser, jf. direktivets artikel 13, litra g.
- » Kontrakter om finansielle tjenesteydelser, jf. direktivets artikel 13, litra h.
- » Kontrakter om tjenesteydelser vedrørende forsknings og udvikling, jf. direktivets artikel 13, litra j.

¹⁰ Kontrakter vedrørende erhvervelse eller leje af jord, eksisterende bygninger eller anden fast ejendom samt ansættelseskontrakter er således ikke omfattet af sanktionerne.

Boks 2.2

Er kontrakter, som indgås efter delydelsesreglen, omfattet af sanktionerne?

Udbudsloven giver i visse situationer mulighed for at tildele særskilte delkontrakter i medfør af en såkaldt delydelsesregel. Der opstår i den forbindelse spørgsmål om, hvorvidt sådanne delkontrakter vil være omfattet af sanktionerne eller ej, da den enkelte delkontrakt vil være under tærskelværdien og da der ikke gennemføres et EU-udbud for delkontrakterne.

Selvom en delkontrakt, som ønskes tildelt i medfør af delydelsesreglen, selvstændigt ikke overstiger udbudslovens tærskelværdi, vil denne delkontrakt være omfattet af sanktionerne, da delkontrakten her skal ses som en del af den ellers udbudspligtige kontrakt, som er opdelt i særskilte delkontrakter.

Hvilke kontrakter kan være omfattet af delydelsesreglen?

Såfremt en kontrakt er opdelt i særskilte delkontrakter, skal værdien af sådanne delkontrakter sammenlægges med henblik på en vurdering af, om den relevante tærskelværdi er overskredet.¹¹ Såfremt værdien af alle delkontrakter, som den pågældende kontrakt er delt op i, overstiger tærskelværdien, vil alle delkontrakterne således være udbudspligtige. Dog giver udbudsloven mulighed for at tildele mindre delkontrakter uden gennemførelse af et EU-udbud, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Den anslåede værdi af den pågældende delkontrakt er under 596.408 kr. ekskl. moms for varer og tjenesteydelser/under 7.455.100 kr. ekskl. moms for bygge- og anlægsarbejder, og
- 2) Den samlede værdi af delkontrakterne, som ønskes tildelt uden et EU-udbud, ikke overstiger 20 procent af den samlede værdi af alle delkontrakter, som det påtænkte arbejde, det påtænkte køb af ensartede varer eller den påtænkte levering af tjenesteydelser er opdelt i.¹²

2.2 Hvilke økonomiske aktører er omfattet af forbuddet?

Forbuddet omfatter følgende økonomiske aktører:

a) russiske statsborgere eller fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der er etableret i Rusland

Forbuddet omfatter bl.a. russiske statsborgere uanset, om den russiske statsborger har bopæl i Rusland eller i et andet land, herunder et EU-land.¹³ Derudover omfatter forbuddet bl.a. virksomheder og offentlige myndigheder, som er etableret i Rusland.

b) juridiske personer, enheder eller organer, som direkte eller indirekte for mere end 50 procent er ejet af de under a) nævnte enheder

¹¹ Jf. udbudsloven § 8, stk. 1.

¹² Jf. udbudsloven § 8, stk. 2.

¹³ I sine spørgsmål og svar om sanktionerne om offentlige kontrakter på s. 309, som svar på spørgsmål 43, fastslår EU-Kommisjonen, at sanktionerne ikke finder anvendelse for russiske statsborgere, som har fået status som flygtninge efter Genève-konventionen af 28. juli 1951 om flygtninges retsstilling, i et af medlemsstaterne.

Forbuddet omfatter også virksomheder, som er etableret i EU, herunder danske virksomheder, såfremt mere end 50 procent af virksomheden er ejet af en russisk statsborger eller af en virksomhed, etableret i Rusland.

c) fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra en enhed som nævnt under a) eller b)

En virksomhed fra EU vil fx være omfattet af forbuddet, hvis virksomheden agerer på vegne af eller efter anvisning fra en russisk statsborger, en virksomhed etableret i Rusland mv. Det samme vil være tilfældet, hvis virksomheden handler på vegne af eller efter anvisning fra fx en dansk virksomhed, som for mere end 50 procent er ejet af en russisk statsborger eller en russisk virksomhed.

Hvornår en virksomhed "handler på vegne af eller efter anvisning fra" en russisk eller en russisk ejet aktør, vil afhænge af en konkret vurdering. I denne vurdering kan det indgå:

- » hvordan ejer- og kontrolforholdene mellem disse enheder er, herunder evt. forholdet imellem de i virksomhederne involverede personer,
- » karakteren og formålene af transaktioner mellem enhederne,
- » tidligere konstateringer af, at den pågældende virksomhed har handlet på vegne af den russiske eller russisk ejede aktør,
- » evt. oplysninger om sådan en ageren fra tredjeparter samt
- » andre relevante forhold.

Underleverandører og støttende enheder

Forbuddet omfatter også kontrakter, hvor en økonomisk aktør fra eller med forbindelse til Rusland, som nævnt i pkt. a)-c) ovenfor, er en underleverandør eller en støttende enhed, som tegner sig for mere end 10 procent af kontraktens værdi. Herved forstås, at den pågældende underleverandørs eller støttende enheds deltagelse har en værdi, som overstiger 10 procent af kontraktens økonomiske værdi.

Grænsen på de 10 procent gælder per underleverandør/støttende enhed og ikke for underleverandørerne eller støttende enheder tilsammen.

For så vidt angår underleverandører, så gælder sanktionerne ikke kun hovedleverandøren, men også hovedleverandørens underleverandører, underleverandørers underleverandører osv., i det omfang sådanne under-underleverandører står for mere end 10 procent af kontraktens økonomiske værdi.

En sanktioneret økonomisk aktør kan ikke indgå som en del af et konsortium, som i fællesskab byder på et udbud eller løser en offentlig kontrakt.

Boks 2.3
Hvem er støttende enheder?

Ansøgere og tilbudsgivere har mulighed for at basere sig på andre enheders formåen for at opfylde ordregivers minimumskrav til egnethed og evt. kriterier for udvælgelse i et udbud. Det kan fx være, fordi ordregiver har stillet minimumskrav til økonomisk og finansiel eller teknisk og faglig formåen, som ansøgeren eller tilbudsgiveren ikke selv kan imødekomme. I en sådan situation kan ansøgeren eller tilbudsgiveren opfylde kravene ved at samarbejde med en anden virksomhed, som tilsammen med ansøgeren eller tilbudsgiveren kan opfylde ordregivers krav.

Såfremt tilbudsgiveren har baseret sin formåen på en støttende enhed, som står for over 10 procent af kontraktens værdi, og som fx er etableret i Rusland eller ejet af en russisk statsborger eller en russisk virksomhed, vil ansøgeren eller tilbudsgiveren være omfattet af sanktionerne. Det vil sige, at det som udgangspunkt ikke vil være tilladt at tildele kontrakten til den pågældende tilbudsgiver.

Sanktionerne omfatter støttende enheder, uanset om den støttende enhed samtidig er en underleverandør, som skal løse en del af den udbudte opgave, eller ej. En støttende enhed, som alene har stillet sin økonomiske og finansielle formåen til rådighed for ansøgerens eller tilbudsgiverens opfyldelse af ordregivers minimumskrav til egnethed og evt. kriterier for udvælgelse, og som ikke på anden måde skal indgå i opfyldelse af kontrakten, vil således også være omfattet af sanktionerne. Det vil som udgangspunkt heller ikke være tilladt at tildele kontrakten til en tilbudsgiver, som har baseret sin formåen på sådan en støttende enhed.

En virksomhed etableret i EU, som ejer aktiver eller selskaber i Rusland, som fx et russisk datterselskab, er derimod ikke omfattet af sanktionerne alene som følge af virksomhedens ejerskab i Rusland. Virksomheden kan dog være omfattet af sanktionerne, hvis virksomheden fx anvender sit russiske datterselskab som en støttende enhed eller i andre aktiviteter, hvor virksomheden agerer på vegne af det russiske datterselskab.

Sanktioner omfatter som udgangspunkt ikke virksomheder, som har russiske statsborgere i virksomhedens ledende organer, fx som medlemmer af direktionen eller bestyrelsen. Kun såfremt virksomheden konkret vurderes at handle på vegne af eller efter anvisning fra russiske statsborgere, vil virksomheden være omfattet af sanktionerne.

Kapitel 3

Undtagelser til forbuddet

3.1 Indledning

Visse offentlige kontrakter kan undtagelsesvis stadig indgås eller videreføres med sanktionerede aktører. Det drejer sig om kontrakter inden for nogle nærmere definerede områder. Det er dog en betingelse for kontraktindgåelsen eller videreførelsen, at der opnås en tilladelse fra den nationale kompetente myndighed.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er udpeget som den nationale kompetente myndighed til at udstede tilladelser for danske ordregivere.¹⁴

Boks 3.1 Hvilke kontrakter kan undtages fra sanktionerne?

Det er muligt at søge om tilladelse til at indgå eller videreføre en kontrakt med henblik på:

- » drift, vedligeholdelse, dekommissionering og håndtering af radioaktivt affald, levering og oparbejdning af brændsel og sikkerhed i forbindelse med civil nuklear kapacitet og fortsat udformning, opførelse og ibrugtagning nødvendig til færdiggørelse af civile nukleare faciliteter samt levering af prækursormateriale til fremstilling af medicinske radioisotoper og lignende medicinske anvendelser, kritisk teknologi til overvågning af miljøstråling samt civilt nukleart samarbejde, navnlig inden for forskning og udvikling, jf. sanktionsforordningens artikel 5k, stk. 2, litra a
- » mellemstatsligt samarbejde om rumprogrammer, jf. sanktionsforordningens artikel 5k, stk. 2, litra b
- » levering af strengt nødvendige varer eller tjenesteydelser, som kun kan leveres, eller kun kan leveres i tilstrækkelige mængder, af de personer, der ellers er sanktioneret, jf. sanktionsforordningens artikel 5k, stk. 2, litra c
- » Unionens og medlemsstaternes diplomatiske og konsulære repræsentationers funktion i Rusland, herunder delegationer, ambassader og missioner, eller internationale organisationer i Rusland, der nyder immunitet i overensstemmelse med folkeretten, jf. sanktionsforordningens artikel 5k, stk. 2, litra d
- » køb, import eller transport af naturgas og olie, herunder raffinerede olieprodukter, samt titan, aluminium, kobber, nikkel, palladium og jernmalm fra eller gennem Rusland til Unionen, medmindre sådan køb, import eller transport er omfattet af nogen af de øvrige sanktioner mod Rusland, jf. sanktionsforordningens artikel 5k, stk. 2, litra e.

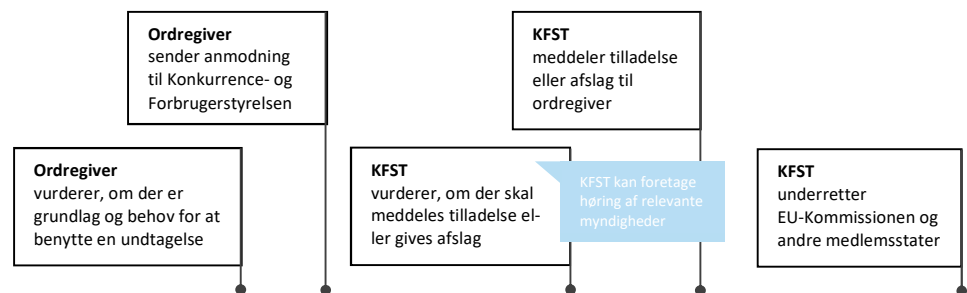
¹⁴ Jf. bekendtgørelse nr. 823 af 16. juni 2023 om håndhævelse af EU-sanktioner vedrørende offentlige kontrakter.

3.2 Proces for meddelelse af tilladelse

Hvis ordregiver har behov for at tildele en kontrakt til eller videreføre en kontrakt med en ellers sanktioneret leverandør, skal ordregiveren skriftligt redegøre for, at kontrakten er omfattet af en af de mulige undtagelser til forbuddet, som er beskrevet i boks 3.1 ovenfor. Ordregiver skal derudover begrunde ønsket om at undtage kontrakten fra sanktionerne ved at redegøre for, hvorfor undtagelsen ønskes benyttet.

Processen for indhentelse af tilladelse er skitseret i nedenstående figur:

Figur 3.1 Processen for indhentelse af tilladelse til at undtage en kontrakt fra sanktioner

Anmodning om tilladelse til at undtage en kontrakt fra sanktioner sendes per e-mail til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (sanktioner@kfst.dk) med følgende angivelse i emnefeltet: "Anmodning om tilladelse efter forordning (EU) 2014/833". Du kan her vælge at benytte Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens skabelon til fremsendelse af anmodningen.¹⁵

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan bede ordregiveren om at fremsende supplerende oplysninger, såfremt styrelsen finder det nødvendigt for at vurdere anmodningen om tilladelse.

I forbindelse med behandlingen af en anmodning vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretage en høring af de relevante ressortmyndigheder inden for de enkelte områder for undtagelserne, hvis dette vurderes at være relevant for vurderingen. Hvis anmodningen fx vedrører håndtering af radioaktivt affald, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen således foretage en forudgående høring af Sundhedsstyrelsen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil herefter vurdere, om der kan gives tilladelse, eller om der skal gives afslag, og herefter meddele dette til ordregiver.

Såfremt kontraktindgåelse eller videreførelse af kontrakten tillades, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, senest to uger efter at der er givet meddelelse til ordregiver, underrette EU-Kommissionen og de øvrige medlemsstater herom.

Af hensyn til ordregivers udbudsproces eller kontrakt samt virksomheden, som ønsker en afklaring, tilstræber Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen så hurtig en sagsbehandling for anmodninger som muligt. Den konkrete sagsbehandlingstid vil afhænge af den enkelte sags

¹⁵ Skabelon kan findes her: <https://kfst.dk/media/44bcfite/skabelon-til-anmodning-om-tilladelse.docx>.

kompleksitet samt af evt. behov for at foretage en høring af den eller de relevante myndigheder. Det er derfor ikke muligt at fastlægge præcise mål for sagsbehandlingstiden.

Såfremt der gives afslag på anmodningen, er ordregiver afskåret fra at indgå eller videreføre den berørte kontrakt.

Såfremt ordregiver indgår eller viderefører en kontrakt med en sanktioneret aktør uden at indhente Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tilladelse hertil, vil det være et brud på sanktioner, selv om den konkrete kontrakt er omfattet af undtagelsesmulighederne i sanktionsforordningen. Se mere om håndhævelse af sanktioner om offentlige kontrakter i kapitel 6 nedenfor.

Kapitel 4

Opmærksomhedspunkter ved tildeling af kontrakter

4.1 Indledning

I dette afsnit redegøres for, hvad ordregiver skal være opmærksom på i forhold til overholdelse af sanktionerne ved tildeling af offentlige kontrakter.

Afsnittet tager udgangspunkt i, hvilke forpligtelser ordregiver har i forhold til underretning, indhentelse af dokumentation mv. i udbudsloven.¹⁶ Afsnittet kan dog også anvendes for kontrakter omfattet af de øvrige udbudsdirektiver.¹⁷

4.2 Udelukkelse af sanktionerede tilbudsgivere fra udbudsproceduren

Hvis ordregiver konstaterer, at en ansøger eller en tilbudsgiver er omfattet af sanktionernes forbud, er ordregiver afskåret fra at tildele en kontrakt til vedkommende. Den pågældende ansøger eller tilbudsgiver skal således udelukkes fra udbudsproceduren.

Det fremgår af udbudsloven, at ordregiver hurtigst muligt og samtidigt skal underrette alle berørte ansøgere og tilbudsgivere skriftligt om, hvilke beslutninger ordregiver har truffet vedrørende resultaterne af udbudsproceduren.¹⁸ Dette gælder også beslutning om udelukkelse af en ansøger eller en tilbudsgiver, som følge af at vedkommende er omfattet af sanktionerne. Ordregiver skal således underrette en ansøger eller tilbudsgiver om sin beslutning om at udelukke vedkommende fra udbudsproceduren, på samme måde og på samme tid som ordregiver underretter andre ansøgere og tilbudsgivere, som ordregiver er forpligtet til at udelukke, fx fordi de er omfattet af en udelukkelsesgrund¹⁹.

På samme måde skal underretningen være ledsaget af en begrundelse.²⁰ Således skal ordregiver i meddelelsen redegøre for de grunde, der førte til udelukkelse af den pågældende ansøger eller tilbudsgiver. Ordregiver kan her henvise til sanktionsforordningens forbud mod tildeling af kontrakt til en sanktioneret aktør.

Såfremt ordregiver i en udbudsprocedure med en udvælgelsesfase kan konstatere, at en ansøger er omfattet af sanktionerne, skal ordregiver underrette ansøgeren herom, på samme tid som denne underretter de øvrige ansøgere om sin beslutning om udvælgelsen.

Såfremt ordregiver i stedet har anvendt en udbudsprocedure med kun én fase (offentligt udbud), skal ordregiver underrette tilbudsgiveren om udelukkelse, på samme tid som ordregiver

¹⁶ Forpligtelserne gælder kontrakter omfattet af udbudslovens afsnit II og III. Afsnittet er dog også relevant ved indgåelse af kontrakter, som er undtaget udbudslovens afsnit II og III, men som er omfattet af sanktionerne, jf. boks 2.1 ovenfor.

¹⁷ Dvs. kontrakter, som er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet, koncessionsvirksomhedsdirektivet og forsvars- og sikkerhedsdirektivet, eller som er undtaget herfra, men fortsat omfattet af sanktionerne, jf. boks 2.1 ovenfor.

¹⁸ Jf. udbudslovens § 171, stk. 1.

¹⁹ Jf. udbudslovens §§ 135-137.

²⁰ Jf. udbudslovens § 171, stk. 2.

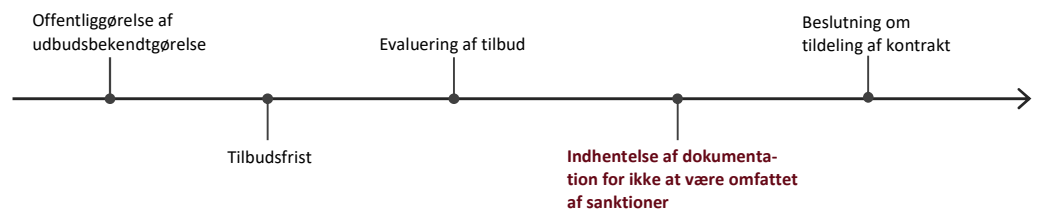
underretter de øvrige tilbudsgivere om tildeling af en kontrakt. Det samme er tilfældet, hvis ordregiver først efter tilbudsevaluering og evt. indhentelse af dokumentation, jf. afsnit 4.3 nedenfor, bliver opmærksom på, at tilbudsgiver er omfattet af sanktionerne.

4.3 Indhentelse af dokumentation for, at den økonomiske aktør ikke er omfattet af sanktionerne

Det kan være svært at konstatere, om en ansøger eller en tilbudsgiver er omfattet af sanktionerne mod Rusland. Der kan fx være tale om svært gennemskuelige ejerforhold, som ikke blot kan slås op i CVR-registeret eller på virksomhedens hjemmeside, ligesom det kan være svært på baggrund af offentligt tilgængelig information at konstatere, om en virksomhed handler på vegne af eller efter anvisning fra en russisk virksomhed. Derfor anbefaler Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at ordregiver inden beslutning om tildeling af kontrakt indhenter dokumentation fra den tilbudsgiver, som ordregiver har til hensigt at tildele kontrakten. Dokumentationen kan fx være en tro og love-erklæring om, at vedkommende ikke er omfattet af sanktionerne mod Rusland.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udarbejdet et eksempel på skabelon til sådan en tro og love-erklæring, som kan benyttes. Eksemplet er vedlagt som bilag 1 til denne vejledning. EU-Kommissionen har ligeledes udarbejdet et udkast til en erklæring på engelsk, som kan anvendes.²¹

Figur 4.1 Indhentelse af dokumentation for, at en økonomisk aktør ikke er omfattet af sanktioner

Såfremt tilbudsgiveren er en sammenslutning af virksomheder, som fx et konsortium, bør dokumentationen indhentes fra hver enkel deltager i sammenslutningen.

Tidspunktet for indhentelse af dokumentation

Af hensyn til at holde transaktionsomkostninger ved deltagelse i udbudsproceduren så lave som muligt anbefaler Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at ordregiver som udgangspunkt alene indhenter dokumentation fra den tilbudsgiver, til hvem ordregiver har til hensigt at

²¹ Teksten til erklæringen findes i EU-Kommissionens dokument "Commission Consolidated FAQs on the implementation of Council Regulation No 833/2014 and Council Regulation No 269/2014", s. 301.

tildele kontrakten. Dette kan evt. ske i forbindelse med indhentelse af endelig dokumentation for ikke-udelukkelse, egnethed og udvælgelse (oplysninger i ESPD²²).²³

Ordregiver kan dog indhente sådan dokumentation på ethvert tidspunkt i udbudsproceduren. Det kan fx være relevant at indhente dokumentation fra de ansøgere, som ordregiver ønsker at udvælge i forbindelse med en udbudsprocedure med en udvælgelsesfase²⁴, for at sikre, at en sanktioneret ansøger, som vil være afskåret fra at få tildelt kontrakten, ikke tager pladsen fra en af de øvrige ansøgere.

Ordregiver skal fastsætte en passende frist for fremlæggelse af dokumentationen. Fristen vil være passende, når den giver ansøgeren eller tilbudsgiveren mulighed for at fremlægge dokumentationen uden ugrundet ophold. Det vil afhænge af en konkret vurdering, hvilken frist der skal fastsættes. Såfremt der ønskes dokumentation i form af en tro og love-erklæring, som ikke kræver udtalelser, udskrifter eller certificeringer fra eksterne myndigheder eller aktører, kan fristen være relativt kort.

Såfremt ordregiver anmoder om dokumentation for, at en ansøger eller en tilbudsgiver ikke er omfattet af sanktionerne, på samme tid som dokumentation for oplysninger i ESPD'et, kan ordregiver fastsætte en fælles frist for såvel dokumentation for oplysninger i ESPD'et som for dokumentation for ikke at være omfattet af sanktionerne.

Gennemsigtighed om pligten til at fremlægge dokumentation

Såfremt ordregiver benytter sig af muligheden for at indhente dokumentation for, at en ansøger eller en tilbudsgiver ikke er omfattet af sanktionerne, bør ordregiver gøre opmærksom herpå i udbudsmaterialet.

Det er dog Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at det ikke vil være i strid med gennemsigtighedsprincippet at anmode om sådan en dokumentation, selv om dette ikke udtrykkeligt fremgår af udbudsbekendtgørelsen eller det øvrige udbudsmateriale, da det er ordregivers ansvar at overholde sanktionerne, og da ordregiver i tvivlstilfælde skal foretage en effektiv kontrol af oplysningerne i ansøgningen eller tilbuddet.²⁵

Ordregivers pligt til at foretage yderligere undersøgelser i tvivlstilfælde

Hvis ordregiver er i tvivl om, hvorvidt en ansøger eller tilbudsgiver er omfattet af sanktionerne, skal ordregiver søge forholdet afklaret. Dette kan både ske i situationer, hvor ordregiver ikke har indhentet en dokumentation i form af en tro og love-erklæring og i situationer, hvor ordregiver er i tvivl om dokumentationens rigtighed.

Hvornår der er tale om tvivlstilfælde, vil afhænge af en konkret vurdering. Tvivl kan fx opstå på grund af den konkrete udformning af ansøgningen/tilbuddet eller den fremsendte dokumentation. Det kan også være forhold, som ordregiver selv bliver opmærksom på, eller som følge af evt. henvendelser fra tredjeparter, herunder andre deltagere i udbudsproceduren.

Ordregiver kan søge afklaring af, om en ansøger eller tilbudsgiver er omfattet af sanktionerne, ved at foretage egne undersøgelser af fx ejerforholdene og/eller ved at bede ansøger eller tilbudsgiver om at fremsende supplerende dokumentation. Ordregiver kan fx kræve, at ansøger eller tilbudsgiver fremsender en detaljeret redegørelse og dokumentation for virksomhedens

²² Fælles europæisk udbudsdokument.

²³ Jf. udbudslovens § 151, stk. 1.

²⁴ Fx begrænset udbud eller udbud med forhandling.

²⁵ Jf. udbudslovens § 159, stk. 3.

reelle ejere, medlemmer af virksomhedens ledende organer og andre forhold, som måtte være relevante for at konstatere, hvorvidt ansøgeren eller tilbudsgiveren er omfattet af sanktionerne.

Ordregiver skal fastsætte en passende frist for fremlæggelse af supplerende dokumentation, og det vil afhænge af en konkret vurdering, hvilken frist der vil være passende. Ordregiver skal ved fastsættelse af fristen tage højde for arten og omfanget af de supplerende oplysninger, som kræves.

Konsekvenser ved manglende fremlæggelse af dokumentation

Såfremt ansøger eller tilbudsgiver ikke fremlægger dokumentation for ikke at være omfattet af sanktionerne, eksempelvis ved at fremsende en underskrevet tro og love-erklæring, inden for en passende frist, opstår der et spørgsmål om, hvorvidt ordregiver i så fald er berettiget eller forpligtet til at udelukke den pågældende ansøger eller tilbudsgiver fra udbudsproceduren.

I de situationer, hvor ordregiver har stillet krav til fremlæggelse af dokumentation²⁶ i udbudsmaterialet, som fx i udbudsbekendtgørelsen eller i udbudsbetingelserne, er ordregiver nødsaget til at udelukke den eller de ansøgere eller tilbudsgivere, som ikke kan fremlægge den pågældende dokumentation. Dette skyldes, at ordregivere er forpligtet til at overholde de betingelser, som de selv har opstillet for udbudsproceduren.²⁷

Hvis ordregiver derimod ikke har stillet krav om fremlæggelse af bestemt dokumentation i udbudsmaterialet, er ordregiver først forpligtet til at udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver, hvis ordregiver kan konstatere, at ansøgeren eller tilbudsgiveren er omfattet af sanktionerne. Hvornår det vil være tilfældet, afhænger af en konkret vurdering. I denne vurdering kan indgå forhold som:

- » kontraktens genstand,
- » situationen på det relevante marked,
- » det geografiske sted for kontraktens udførelse,
- » indholdet af ansøgningen/tilbuddet og
- » egne og andres erfaringer.

Hvis ordregiver fx har bedt om en bestemt form for dokumentation, eksempelvis en underskrevet tro og love-erklæring, og tilbudsgiveren ikke har fremsendt dokumentationen efter en passende frist, kan ordregiver først udelukke tilbudsgiveren efter en konkret vurdering af, om tilbudsgiveren er omfattet af sanktionerne. Her kan tilbudsgivers manglende fremlæggelse af den krævede dokumentation indgå som et vurderingsmoment, som taler for udelukkelse, medmindre tilbudsgiveren på anden måde kan dokumentere ikke at være omfattet af sanktionerne.

4.4 Udskiftning af sanktionerede underleverandører og støttende enheder

Som det fremgår af afsnit 2.2, omfatter sanktionerne også underleverandører og støttende enheder, som tegner sig for mere end 10 procent af kontraktens værdi.

²⁶ Fx i form af en tro og love-erklæring, som en betingelse for deltagelsen i udbudsproceduren eller for tildeling af kontrakten.

²⁷ Jf. EU-Domstolens dom af 10. oktober 2013 i sagen C-336/12, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser mod Manova A/S, præmis 40.

Såfremt det konstateres, at en underleverandør eller en støttende enhed, som tegner sig for mere end 10 procent af kontraktens værdi, er omfattet af sanktionerne, skal ordregiver kræve, at underleverandøren eller den støttende enhed erstattes.²⁸ Ordregiver skal give tilbudsgiveren en passende frist til at foretage erstatningen.

Ordregiver kan kun acceptere den nye leverandør, hvis det vurderes, at udskiftningen ikke ville have haft en afgørende betydning for vurderingen af ansøgningen eller tilbuddet. Hvis ændringen af en støttende enhed fx fører til, at en ansøger ikke længere opfylder ordregivers minimumskrav til egnethed, eller ville have ført til, at ansøgeren ikke var blevet udvalgt, kan ændringen ikke tillades. Det samme er tilfældet, hvis udskiftning af en underleverandør fører til, at tilbuddet ikke lever op til mindstekravene i udbudsmaterialet, eller ville have føre til, at tilbuddet ville have fået en anden evaluering end den givne.

Såfremt tilbudsgiveren ikke kan erstatte den sanktionerede underleverandør eller støttende enhed, eller såfremt erstatningen fører til, at tilbuddet ville have fået en anden vurdering, er ordregiver nødsaget til at udelukke den pågældende tilbudsgiver, jf. pkt. 4.2 ovenfor.

²⁸ Udbudsloven giver på samme måde mulighed for at erstatte en underleverandør, som er omfattet af udelukkelsesgrundene, jf. udbudslovens § 177, stk. 5.

Kapitel 5

Opmærksomhedspunkter i forhold til eksisterende kontrakter

5.1 Indledning

Sanktionerne forbyder ikke kun tildeling af, men også videreførelse af eksisterende kontrakter med sanktionerede leverandører. Siden den 10. oktober 2022 har det således været forbudt at fortsætte en kontrakt, som blev indgået inden vedtagelse af sanktionerne, med en sanktioneret leverandør. I dette afsnit redegøres for, hvad ordregivere skal være opmærksomme på i forhold til overholdelse af sanktionerne for eksisterende kontrakter.

5.2 Pligt til at ophæve en kontrakt

Såfremt ordregiver konstaterer, at en leverandør på en eksisterende kontrakt er omfattet af sanktionerne, har ordregiver ikke mulighed for at anvende den pågældende kontrakt. Det betyder, at ordregiver er afskåret fra at modtage ydelsen i henhold til kontrakten såvel som fra at levere sin modydelse, som typisk er betaling.

Det betyder derfor, at kontrakten skal ophæves. Det gælder, uanset om kontrakten indeholder en ophævelsesadgang, opsigelsesadgang eller er uopsigelig for begge parter.

Ordregiver bør derfor, straks efter det konstateres, at kontrakten er omfattet af forbuddet, meddele leverandøren, at kontrakten ophæves med øjeblikkelig virkning med henvisning til sanktionsforordningen.

Denne forpligtelse skal ses i sammenhæng med, at sanktionerne mod tildeling af offentlige kontrakter til sanktionerede aktører trådte i kraft den 9. april 2022, mens forbuddet mod videreførelse af offentlige kontrakter med sanktionerede leverandører først trådte i kraft den 10. oktober 2022. Ordregivere har således haft seks måneder til at vurdere, hvilke eksisterende kontrakter der ville blive omfattet af sanktionerne, og indrette sig derefter.

Hvis ordregiver efter den 10. oktober 2022 kan konstatere, at en kontrakt er videreført i strid med sanktionerne, har ordregiver pligt til straks at bringe forholdet til ophør.

Erstatningsansvar for uretmæssig ophævelse?

Hvis kontrakten ikke indeholder en klausul, som giver ordregiver mulighed for at ophæve den i tilfælde, hvor ordregiver konstaterer, at kontrakten er indgået med en sanktioneret leverandør, opstår der et spørgsmål om, hvorvidt ordregiver kan ifalde erstatningsansvar for at ophæve kontrakten i strid med kontraktens bestemmelser.

Sanktionsforordningen indeholder et særskilt forbud mod at indfri fordringer, herunder på erstatning, som udspringer af forordningens foranstaltninger, og som gøres gældende af

sanktionerede økonomiske aktører.²⁹ Det betyder, at en sanktioneret leverandør ikke kan rette et erstatningskrav mod ordregiver for at ophæve en kontrakt i strid med kontraktens bestemmelser for at efterleve sanktionerne i forordningen. Ordregiver kan således ophæve kontrakten uden at risikere et erstatningsansvar over for leverandøren.

Den sanktionerede leverandør kan dog få prøvet lovligheden af ordregivers manglende opfyldelse af forpligtelserne i kontrakten ved domstolene.³⁰

5.3 Udskiftning af sanktionerede underleverandører

Såfremt det er et underleverandørforhold, der fører til, at kontrakten er omfattet af sanktionerne, fordi underleverandøren står for mere end 10 procent af kontraktens værdi, skal ordregiver kræve, at underleverandøren erstattes.³¹ Ordregiver skal fastsætte en passende frist for denne udskiftning.

Ordregiver kan kun acceptere udskiftningen, hvis det vurderes, at ændringen ikke udgør en ændring af kontraktens grundlæggende elementer.³² Det vil bl.a. være tilfældet, hvis ændringen medfører, at ændringen ville have udvidet konkurrencefeltet eller have medført en anden vinder af udbuddet, hvis den havde været kendt fra starten. Hvis erstatning af en underleverandør fx fører til, at hovedleverandøren ikke længere kan opfylde mindstekravene i kontrakten, vil der som udgangspunkt være tale om ændring af kontraktens grundlæggende elementer. Det samme vil være tilfældet, hvis underleverandørens leverancer har været afgørende for en god kvalitativ vurdering af tilbuddet, som førte til, at hovedleverandøren fik tildelt kontrakten, og en udskiftning af underleverandøren ville have ført til, at en anden tilbudsgiver ville have fået tildelt kontrakten, hvis den havde været kendt fra starten.

Ordregiver er afskåret fra at benytte kontrakten, indtil det kan afklares, om kontrakten kan videreføres med en ny underleverandør. Hvis leverandøren ikke kan udskifte den sanktionerede underleverandør, eller udskiftning medfører en ændring af kontraktens grundlæggende elementer, skal ordregiver straks ophæve kontrakten.

5.4 Dokumentation for ikke at være omfattet af sanktionerne

Ordregiver kan indhente dokumentation for, at leverandører i henhold til eksisterende kontrakter ikke er omfattet af sanktionerne, på samme måde, som ordregiver kan indhente dokumentation for, at ansøgere og tilbudsgivere ikke er omfattet af sanktionerne, jf. afsnit 4.3 ovenfor. Ordregiver kan således bede leverandøren om at fremlægge en tro og love-erklæring om, at vedkommende samt evt. underleverandører og støttende enheder ikke er omfattet af sanktionerne mod Rusland. En skabelon for en sådan tro og love-erklæring fremgår af bilag 1.

Såfremt leverandøren ikke inden for en passende frist kan fremlægge dokumentation for ikke at være omfattet af sanktionerne, er ordregiver forpligtet til at ophæve kontrakten. Se i øvrigt afsnit 4.3 ovenfor, for så vidt angår fremlæggelse af dokumentation.

²⁹ Jf. sanktionsforordningens artikel 11, stk. 1.

³⁰ Jf. sanktionsforordningens artikel 11, stk. 3.

³¹ Jf. princippet i udbudslovens § 177, stk. 5.

³² Jf. udbudslovens § 178.

Kapitel 6

Håndhævelse af sanktionerne

6.1 Indledning

Såfremt en ordregiver tildeler eller viderefører en offentlig kontrakt i strid med sanktionerne, kan det både medføre et strafferetligt ansvar for ordregiver, ligesom det kan have konsekvenser for ordregivers tildelingsbeslutning eller den indgåede kontrakt.

6.2 Strafferetligt ansvar

Overtrædelse af sanktionerne, herunder ved tildeling eller videreførelse af offentlige kontrakter i strid med sanktionerne, kan straffes efter straffelovens § 110c, stk. 3.

Boks 6.1 Straffelovens § 110c

Straffelovens § 110c har følgende ordlyd:

”Den, som overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år straffes den, som overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af Forenede Nationer.

Stk. 3. Med samme straf som i stk. 2 straffes den, der overtræder bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af forordninger, som er vedtaget med hjemmel i artikel 60, 301 eller 308 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab eller artikel 215 eller 352 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og som tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de finansielle eller økonomiske forbindelser med et eller flere lande uden for Den Europæiske Union eller på tilsvarende sanktioner over for enkeltpersoner, grupper af personer eller juridiske personer.

Stk. 4. Begås en forbrydelse som nævnt i stk. 1, 2 eller 3 uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 2 år.”

Overtrædelser af EU's sanktioner mod Rusland vedrørende offentlige kontrakter kan således straffes med bøde eller fængsel i op til fire år, jf. straffelovens § 110c, stk. 3, eller med bøde eller fængsel indtil to år, såfremt forbrydelsen begås uagtsomt, jf. straffelovens § 110c, stk. 4.

6.3 Indbringelse af klager for Klagenævnet for Udbud

Foruden et strafferetligt ansvar kan klager over kontrakttildelelse i strid med sanktionsforordningen indbringes for Klagenævnet for Udbud. Klagenævnet for Udbud kan herefter

sanktionere indgåelse af kontrakter i strid med sanktionerne, fx ved at annullere ordregivers beslutning om prækvalifikation eller tildelingsbeslutning.³³

Enhver, som har en retlig interesse heri, kan indbringe en klage.³⁴ Derudover kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og en række klageberettigede organisationer indbringe klager til Klagenævnet for Udbud, herunder klager over kontrakttildeling i strid med sanktionerne.³⁵

Det er derimod ikke muligt at klage over videreførelse af kontrakter i strid med sanktionerne til Klagenævnet for Udbud. Her er det muligt at anlægge en sag ved domstolene

6.4 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rolle

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er udpeget som den nationale kompetente myndighed for håndhævelse af sanktionerne. Styrelsen kan herefter indbringe sager om overtrædelse af sanktionerne for Klagenævnet for Udbud eller domstolene samt politianmelde forholdene.

Styrelsen kan blive opmærksom på en potentiel overtrædelse af sanktionerne af egen drift eller efter underretning og vil herefter undersøge en potentiel overtrædelse nærmere. Hvis undersøgelsen viser, at en kontrakt er indgået eller opretholdt med en leverandør omfattet af forbuddet uforsætligt eller i god tro, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen rette henvendelse til den pågældende ordregiver, med henblik på at forholdet lovliggøres. Såfremt det ikke sker uden ugrundet ophold, kan styrelsen inden for klagefristen indbringe en sag til Klagenævnet for Udbud eller for domstolene og foretage politianmeldelse.

³³ Jf. lov om Klagenævnet for Udbud § 13, nr. 2.

³⁴ Jf. lov om Klagenævnet for Udbud § 6, stk. 1, nr. 1.

³⁵ Jf. lov om Klagenævnet for Udbud § 6, stk. 1, nr. 2 og 3.

Bilag 1

Eksempel på skabelon til tro og love-erklæring

Tro og love-erklæring vedrørende overholdelse af EU-forordning nr. 833/2014 med senere ændringer

Virksomheden, der afgiver erklæring:

Navn: [..]

Adresse: [..]

CVR-nr./VAT-nr.: [..]

Den 8. april 2022 offentliggjorde EU ved forordning 2022/576 (som medfører ændringer til forordning nr. 833/2014) en femte pakke af sanktioner mod Rusland. De nye sanktioner fremgår af forordningens artikel 5k, som forbyder ordregivere i EU at tildele kontrakter til økonomiske aktører i eller med forbindelse til Rusland. Herudover omfatter forbuddet videreførelse af eksisterende kontrakter med sådanne aktører.

Forbuddet i forordningens artikel 5k omfatter følgende økonomiske aktører:

”

- a) russiske statsborgere eller fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der er etableret i Rusland
- b) juridiske personer, enheder eller organer, hvoraf en enhed som omhandlet i nærværende stykkes litra a) direkte eller indirekte ejer over 50 %, eller
- c) fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra en enhed som omhandlet i litra a) eller b),

herunder, hvis de tegner sig for mere end 10 % af kontraktværdien, underentreprenører, leverandører eller enheder, hvis formåen er udnyttet, jf. udbudsdirektiverne.”

Ved sin underskrift erklærer virksomheden på tro og love, at virksomheden ikke er en økonomisk aktør omfattet af forbuddet i forordningens artikel 5k.

Såfremt der efter underskrift af denne erklæring sker ændringer, som medfører, at ovennævnte forhold ikke længere er opfyldt, er virksomheden forpligtet til, uden ugrundet ophold, at meddele dette til [angiv ordregivers navn].

Ethvert brud på ovenstående forpligtelser berettiger [angiv ordregivers navn] til med øjeblikkelig virkning og uden nogen form for kompensation at bringe den indgåede [vælg: kontrakt/rammeaftale] til ophør. [Angiv ordregivers navn] forbeholder sig desuden retten til at kræve erstatning efter dansk rets almindelige regler. Derudover kan forsætlig afgivelse af urigtige oplysninger i denne erklæring medføre ansvar efter straffeloven.

Denne tro og love-erklæring er afgivet i forbindelse med [vælg] udbud af [angiv udbuddets genstand], jf. udbudsbekendtgørelse [angiv udbudsbekendtgørelsens nr.]/ kontrakt/rammeaftale vedrørende [angiv kontaktens genstand].

Dato

Titel og underskrift